

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Sayın Hilmi Güler tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim. 10.01.2007

Sedat PEKEL
Balıkesir Milletvekili

2006 yılının hemen başında Rusya ile Ukrayna arasında doğalgaz fiyatları konusunda yaşanan anlaşmazlık doğalgazın büyük bölümünü Rusya'dan alan Türkiye'nin doğalgaz temininde zorlukla karşı karşıya kalmasına yol açmış, ortaya çıkan bu kriz Türkiye'nin enerjide sıkıntılı günler yaşanacağına işaret etmiştir. Son dönemde hem Avrupa'ya, hem de eski Sovyet ülkelerine sahip olduğu enerji kaynaklarını kısma tehdidiyle ciddi sıkıntılar yaşatan Rusya enerji silahını kullanarak yeniden dünya devi olma amacı güderken, Türkiye enerjide dış kaynaklara ve özellikle de Rusya'ya bağımlı olma yönünde hızla ilerlemektedir.

Bu yılın hemen başında İran'ın doğalgazı "bahane" ile kesmesi Türkiye'nin enerjide geleceğinin ipotek altında olduğu bir kez daha karşımıza çıkmıştır. Ülkemiz enerji potansiyeli ve AKP Hükümeti'nin enerji politikaları değerlendirildiğinde; Türkiye'nin yurt içinde bulunan su, kömür, rüzgar, güneş gibi yenilenebilir enerji kaynaklarına dayanacak ve ucuz olması için bunu kamu yatırımlarıyla yürütecek bir enerji politikasının uygulamaması, yerli kaynaklara olan yatırımların özel sektöre terk etmek edilmesi ülke geleceği açısından son derece önemli tehditleri içermektedir. Buna göre;

- 1- Refah-Yol hükümeti döneminde imzalanan doğalgaz anlaşmasında ticari ilişkilerde rastlanılmayacak son derece tartışmalı bazı hükümlere rastlanan ve İran ile yapılan doğalgaz anlaşmasının yenilenmesini düşünüyor musunuz? Eğer anlaşma yenilecekse; anlaşmada gaz kesilmesi durumunda zorunlu hal ya da mücbir sebep sayılacak hükümler arasında "Allah'ın işi" ve ya "Allah'ın takdiri" gibi ifadeler yer almasına izin verilecek mi?
- 2- İran'ın doğalgazı kesmesi nedeniyle yaşanan sıkıntının ekonomik maliyeti ne kadardır? Türkiye İran'ın kısıtlamaya gitmesi nedeniyle hangi ülkelere ne kadar doğal gaz almıştır? Bunun maliyeti nedir?
- 3- Türkiye'nin, Rusya'dan sonra en büyük tedarikçisi İran'dan gelecek arz tehditlerine dayanıklılığı ne kadardır? Türkiye böyle bir tehdit karşısında ne kadar dayanabilir?
- 4- Türkiye'nin en büyük doğalgaz tedarikçisi Rusya'nın herhangi bir tehdidine karşı dayanıklılığı ne kadardır?
- 5- Bakan olarak göreve başlamadan önce Türkiye'nin doğalgaz ithalatı ne kadardı? Türkiye ithal ettiği doğalgaz için hangi ülkelere ne kadar ödeme yapıyordu? Siz Bakan olduktan sonra; Türkiye'nin doğalgaz ithalat rakamı ne kadar arttı? Bununla birlikte sanayide ve konutlarda kullanılan tüketim ne kadar arttı? Göreviniz süresince doğalgaz tüketimini azaltmak, yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımını artırmak için ne gibi önlemler alınmıştır?

- 6- Doğalgaz kontrat devriyle ilgili gelişmelerde kontrat devirlerinin fiyatları aşağı çekeceğine inanıyor musunuz? Devrettiğimiz miktarların mutlaka Türkiye'ye sokulması konusunda nasıl bir çalışma yapıyorsunuz? Birtakım ticari düşüncelerle bu gazın Türkiye'ye gelmesinin engellenmesi söz konusu mudur? Bu noktada EPDK üzerine düşen görevi sağlıklı olarak yerine getirebiliyor mu?
- 7- Türkiye'de doğalgazdan üretilen elektriğin toplam elektriğe oranı ne kadardır? Siz göreve geldikten sonra bu orandaki değişim ne kadardır? Dışa bağımlı olduğumuz doğalgazın elektrik üretiminde yıllara göre kullanım miktarı ne kadardır? Siz göreve geldikten sonra bu pay ne kadar arttı? Elektrik üretiminde ithal edilen doğalgazın kısıntıya gidilmesi nedeniyle elektrik fiyatının artışını önlemek için ne gibi düzenlemeler yapıyorsunuz? "Vatandaşı bu kış üşütmeyeceğiz" derken, aldığınız/alacağınız önlemler sanayiciyi olumsuz etkileyecek midir? Alacağınız önlemler içinde tüketiciyi sıkıntıya sokacak doğalgaz satış fiyatında bir artış düşünülüyor mu?
- 8- Türkiye'nin 1987 yılından beri yurt dışından doğalgaz alımı yapılmasına ve Avrupa'nın en hızlı büyüyen doğal gaz pazarına sahip olmasına ve yer altı depolarına ihtiyaç duyulmasına karşın bu soruna bir türlü kalıcı çözüm bulunamamıştır. Türkiye'nin doğalgaz depolama kapasitesi ne kadardır? Silivri'de 1.6 milyar metre küp hacmindeki depolama tesisinin Haziran 2006'da tamamlanacağı ifade edilmekteydi. Ancak bugüne kadar bu konuda ciddi bir ilerleme sağlanamamıştır. Neden? Depolama kapasitesini artırmak için yapılan çalışmalar yeterli midir? Tuz Gölü'nün altında inşa edilecek 5 milyar metre küplük daha büyük bir depolama tesisi projesine de hız verileceği açıklanmaktadır. Bu tesis ne kadar zamanda bitirilecektir? Halihazırda devam eden projelerin bitirilmesi durumunda depolama kapasitesi yeterli seviyeye ulaşacak mıdır?
- 9- Türkiye'nin, dış politikayı, dış ekonomik ilişkileri ve enerji alışverişini bir bütün olarak algılayan, buna göre orta ve uzun vadeli planlar üretebilecek, değişen koşullara göre bunları sürekli revize edebilecek bir politikayı üretebiliyor musunuz? Üretemiyorsanız neden?